

den ærebe Minister ikke har Noget imod, nemlig at Personer mellem 15 og 18 Aar ikke skulle lide Skaar i deres Ære ved visse Forbrydelser, der i og for sig kunne nedsette dem i den offentlige Mening. Intet er klarere, end at dengang, Grundlovsbestemmelsen blev givet, var det utvivlsomt, og det er det til Dato, at de Personer, som mellem 15 og 18 Aar have begaaet en eller anden i den offentlige Mening vanærende Handling saasom Tyveri, ville være udelukkede fra Valgret og Valgbarhed.

Derfor den Betragtning altsaa er rigtig, vilde der være meget mere Grund til at bekæmpe denne Bestemmelse, men jeg vil gaae et Skridt videre og sige, hvis den Betragtning skulde være rigtig, vilde jeg paa det Bestemteste stemme mod hele Loven. Kunne vi ikke indlade os paa ved denne Lov at bestemme Begrebet Berøgtethed, saa kunne vi overhovedet aldeles ikke gaae ind paa Loven; kunne vi ikke ved Loven bestemme, om Noget er uberøgtet, saa kunne vi heller ikke tillade Regjeringsmagten at give en Person Uberøgtethed. Men Sagen er den, at jeg troer, at denne Betragtning, som ganske vist har været Gjenstand for Udvalgets Overveelse, hvorom Betænkningen nofsom vidner, ikke er rigtig. Naar Grundloven siger, at Vedkommende skal være uberøgtet, og ikke siger Andet, har den derved overladt Bestemmelsen af Begrebet til den paa enhver Tid herskende offentlige Mening og den deraf betingede Lovgivning. Intet er jo mere utvivlsomt, end at Dommen om, hvad der gjør berøgtet, er høist forskjellig til de forskjellige Tider. Vi have i den Henseende hos os seet de meest overraskende Forandringer, vi have seet, at Handlinger, der nu ansees som fuldstændig tilladelige, Christian den 5tes Lov betragtes som saa uærbødige for et Menneſte, at de endogsaa kunde medføre Livsſtraf, f. Ex. at gifte sig med sin Døttel; man har seet det paa utallige Gæster, man har f. Ex. seet her i Landet, at den, der deeltager i Duell eller udfordrer til Duell, stemples som æreløs. Men enhver Tid har netop sine Begreber om Berøgtethed, til hvilket Lovgivningen kan slutte sig og knytte sine Virkninger, og ligesom Begrebet Berøgtethed modificeres i den offentlige Ombyrdning, saaledes maa ogsaa Lovgivningens Opfattelse

deraf modificeres, idet den jo maa følge med den offentlige Mening. Men allermindst — og det maa jeg fastholde — kan denne Indvending rømme paa dette Punkt om Frisindelse for videre Tiltale, thi medens det, som sagt, er utvivlsomt, at Personer mellem 15 og 18 Aar, der begaae Forbrydelser som Tyveri, saaledes som Sagen nu staaer, ere udelukkede fra Valgret og Valgbarhed, er det derimod høist uantageligt, at det nogenſinde har været Grundlovens Mening, at de, der ere frisindne for videre Tiltale, skulle være udelukkede fra Valgret og Valgbarhed. Det er Noget, som med temmelig Bestemthed kan sluttet af den Maade, hvorpaa Valglovens § 2 udtrykker sig. Denne Paragraph er jo ganske vist affattet med nogen Forsigtighed, den gaer ikke aldeles directe ind paa Sagen, men naar den opstiller det eneste Tilfælde, som vilde være fuldkommen klart, og siger: i det Tilfælde er han ikke uberøgtet, maa det ogsaa være Meningen, at han ogsaa kun i dette Tilfælde ikke er uberøgtet. Det vilde være urimeligt at nævne det eneste Tilfælde, i hvilket der ikke vilde være Tvivl, hvis det ikke netop var Meningen at ville sige, at udenfor dette Tilfælde er han ikke berøgtet. Dette maa have stor Betydning, thi ganske vist kan Valgloven ikke fortolke Grundloven med afgjørende Virkning, men den Opfattelse, som de Mænd, der gavede Valgloven, og som vare de samme, der gavede Grundloven, have havt, maa dog have sin store Betydning. Derfor er det ogsaa, at Overretten har statueret i en Dom af 1852, at en Mand, der er frisunden for videre Tiltale for en i den offentlige Mening vanærende Forbrydelse, ikke havde mistet sin Valgret og Valgbarhed. Det er imidlertid ikke mindre vist, at dette ikke er bekræftet ved nogen Højesteretsdom, og at der i Theorien er reist stærke Indvendinger derimod, idet de skrappe Theoretikere sige: at forbi Valgloven udtaler, at den, der her ved Dom er funden skyldig i en saadan Forbrydelse, ikke er uberøgtet, kan det godt være, at der er andre Personer, der heller ikke ere uberøgtede. Jeg mener altsaa ved det her Ansøgte at have afværget den Indvending, som hentes fra Tvivl om Grundlovsmeetsigheden af en saadan Foranstaltning, og i alt Fald at have gjort klart, at, hvis dette